

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить о годині 7. рано.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в 1922 М
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голандії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швейцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословацтві 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 50 М., в „Надісланім“, в „Оповідках“ і некрологи 75 М. Між новинками і в редакційній частині 150 М., на першій стороні 200 М. За дрібні оголошення 15 М від слова: товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорожче.

Один прим. 40 Мип.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 6. мая 1922.

Пливий стан. В своїй рішучій пересторозі на адресу всіх воєнно-авантурних елементів, між иншим порушив Льюїс Джордж і справу граничної лінії на європейській Сході. Він говорив: „Від Балтики до Чорного моря немає сьогодні одної граничної лінії, котра не була би квестіонована. Східна Європа є ще зовсім не ustalена. Всюди грозить вибух війни і боротьби. Часто винуватою є одна національність, часто друга, найчастіше одначе жадна не є винувата, бо головна причина заключається в самих національних відносинах Східної Європи. Народи є ще там в пливкїм стані, як земна скорупа перед застигненням“.

Льюїс Джордж не подає причин того пливкого стану і не приводить тих чинників, які його спричинили, він тільки стверджує факти. Годиться іще зазначити, що термін „нарід“ в західно-європейському розумінню має значіння державної нації, иншими словами: пливкий стан на Сході з яким намагаються народи, означає неусталення їх державних границь.

Усталення границь на європейському Сході являється конечністю з огляду на висунений Англією проєкт 10-літнього розему („no aggression pact“). Держави, що беруть участь в генуєнській конференції мають підписати умову із зобов'язанням, що на протязі 10 літ не будуть зачіпати своїх сусідів. Колиб хто-небудь з контрагентів нарушив би цю умову, то всі инші держави мусять порозумітися відносно кроків з метою покарати непокірною.

Ясно, що без вирішення неполадкожених до тепер міжнароднім аєропагом питань, а в першу чергу справи Східної Галичини, не можна взагалі приступати до заключення такої умови. Лишаючи запальні ядра, джерела невдоволення, конфліктів і суматохи, не здійснивши відносно слабших права про самоозначення народів, себ-то не приноровивши цієї єдиної рецепти на усунення пливкого стану, хіба не можна думати про „божий мир“. Бо коли який-небудь нарід буде гноблений, експлуатований, поневолений другим народом, коли він буде покривджений в своїх елементарних правах, коли його територія буде віддана на найбільш цинічні експерименти сильнішого, то який „божий мир“ є тут можливий?

І тому то силою обставин, на генуєнській конференції червоною ниткою тягнеться справа політичних відносин Східної Європи. В політичній підкомісії в дискусії над відповіддю Росії Льюїс Джордж ствердив, що версальським трактатом установлено тільки границі між Росією і Румунією, всі инші границі Росії є в пливкїм стані. Вдаривши так в стіл, найшов негайно відгомін. Тими ножицями,

що відізналися був польський міністер закорд. справ Скірмунт, який заявив: „Знаю, що коли мова про неуправильнені границі, то мається головно на думці Польщу“. Одночасно п. Скірмунт повідомив, як то він намагається перепачкувати ще невизнані границі шляхом нотифікації великих держав. Льюїс Джордж підкреслив у відповіді, що фактом є, що — абстрагуючи від рижського договору — справа Східної Галичини та справа польсько-литовського розмежовання мусять бути небавом вирішені. Після полагоди російської квестії Льюїс Джордж запросить до себе Скірмунта в тій справі.

Компетентними для вирішення польських границь, згідно з версальським трактатом є великі союзні держави, ділаючи через Найвищу Раду. Власне тепер Англія проєкує скликання Найв. Ради, бажаючи предложити їй квестію польсько-російської границі в пересвідчення, що полагода всіх спільних територіяльних питань уврадиє до заключення трактату про 10-літній розем.

Коли отже на порядку нарад Найв. Ради має найтися справа польсько-російської границі, отже коли великі союзні держави мусять перевірити рижський трактат, то тим більше мусять вони остаточно вирішити долю Сх. Галичини, країни, котрої суверенами є вони самі на основі сан-жерменського договору.

Польська преса не захоплюється відомостями про вирішення справи Сх. Галичини. Навпаки, „Газета Варшавська“ зазначає, що лише о стільки прикладає вагу до цієї справи, колиб те вирішення довершено в умовах повного і беззастережного володіння Сх. Галичиною, бо посідання цього краю „для Польщі є просто квестією екзистенції“. Перший мабуть раз в світі висунено домагання, що конечністю існування якогось державного організму є посідання чужої країни. Є то наскрізь неморальна вимога, а крім того дуже небезпечна, бо обосновує нераціональність існування такого державного організму.

Та ми в це входить не будемо. Доля нашої країни, нашої екзистенції є тепер в руках великих держав, які мусять кермуватися за садами справедливости. Розвязка східно-галицької справи не може бути инша, як тільки така, якої бажає величезна більшість населення краю, так ясно і недвозначно висловлена словом, ділом, терпіннями і величезними жертвами від 1. падолиста 1918 р. І треба признати, що розумна і зрівноважена Англія піде на стрічу волі галицько-українського народу. Про це свідчить наглядно велика промова Льюїса Джорджа в палаті громад на передодні генуєнської конференції, в котрій він вповні переконуючо виставив проєкт розмежовання ворожих

державних організмів неутральними полосами. А створення такої неутральної державної полоси між російською федерацією і Польщею було би найкращим і певним засобом на усунення пливкого стану, на закріплення мира, булоб основою пакту про „божий мир“.

Самостійність Східної Галичини.

Парижський тижневик „L'Europe Nouvelle“ з 22. IV. містить під наведеним написом статтю д-ра Степана Витвицького, голови Галицької Української Делегації на Мирову Конференцію.

Подаємо цю статтю в цілости: „Питання Східної Галичини виринає при нагоді кожної спроби закріплення мира на європейській Сході. Воно виринуло з кінцем війни, ним займалися в Спа в часі побідного наступу большевиків проти Польщі, воно повертає тепер, коли мова про відбудову Росії.“

Східна Галичина була в 1914 р. частиною Австрії. Її поверхня 55 300 квадратних кілометрів є більша як Швейцарія, Голандія або Данія. Се країна багата лсами (1,450.000 гектарів), нафтою, сіллю, калі і має незвичайно обильні засоби поживи. Її населення на основі урядової австрійської статистики з 1910 р. переведеної в користь Польків, досягає 5,450.000 мешканців, з чого 64% Українців, 23% Поляків і 12% Жидів.

До половини XIV. століття Галичина була суверенною українською державою; втратила самостійність підбита Польщею. Після поділу Польщі була прилучена до Австрії. В 1918 р. Галицькі Українці привернули давню самостійну державу, проти якої виступили військовою Польки.

Мирова Конференція пробувала двома наворотами довести до перемиря між обома воюючими сторонами, одначе без успіху, і в дев'ятім місяці війни Польща заняла переважну частину галицької території. В наслідок сього доконаного факту, Мирова Конференція уповажнила своїм рішенням з 25. VI. 1919 р. Польщу продовжати свої військової операції до східної границі Галичини. Вслід за тим Польща заняла військом усю галицьку територію. На основі 91. статті договору, заключеного 10. вересня 1919 р. в Сен Жермен, суверенна влада над Східною Галичиною перейшла від Австрії на головні держави Антанти.

Супроти сього, що згадані суверени не виконують своєї влади, та іза недостачі управління польської військової окупації, населення Східної Галичини остає від трьох років поза правом. Наведім лише кілька прикладів окупаційного режиму: Українці є позбавлені охорони життя і майна; українській

15. с. м. здержимо висилку часопису всім ВП. Передплатникам, що залегають в передплату за місяць май!

молодіжки заборонено від трьох років вчитися на львівській університеті в краю; польська колонізація поступає дуже скоро наперед. На основі українських жалоб Союз Народів двічі займався галицьким питанням. Дня 27. вересня 1921 р. він ухвалив односторонню резолюцію, якою звернув увагу головних держав Антанти на потребу скорого порішення державного устрою Галичини.

Вирішення сього питання є не лише вказаним, але стало прямо необхідним.

Польща має на Сході легітимну, тимчасову границю, визначену Антантаю і відому під іменем „лінії Керзона“, яка обіймає приблизно усю польську етнографічну територію, і ніде її не нарушує, (навпаки, отся лінія признає Польщі 31 000 квадратних кілометрів української і білоруської території). Одначе Польща домагається иншої границі, а саме визначеної рижським договором, що обіймає 20 873 квадратних кілометрів непольської території, заселеної, поза Східною Галичиною, якої статистику наведено в горі, 7,459.000 Українців і инших та 639.000 Поляків.

Постанови рижського договору дотично Східної Галичини приймають за границю між Росією, зглядно Україною — з одного боку — і Польщею з другого, ріку Збруч (східна границя Галичини). Одначе сей договір є з точки погляду міжнародного права неважним; бо він розпоряджає територією, яка остає під суверенною владою головних держав Антанти.

Зрештою уся невольницька, Росія, Україна, головно галицькі, Білорусини і Литва запротестували проти сього договору, визнаного покищо одною Польщею, Совіти підписали його з застереженням; підчас російсько-польських переговорів в Ризі, голова українсько-російської делегації. Йоффе, зложив 24. вересня 1920 р. отсю заяву: „Центральний комітет совітських депутатів є сеї гадки, що основою мира слід признати негайне і торжественне потвердження самостійности і суверенности Польщі і Росії, визнаючи рівночасно самостійність України, Литви, Білоруси і Східної Галичини“.

Отся заява висказує правдиву волю Совітів, противно, як риж

ський договір, підписаний під примусом. Доказує се розпорядок Союзів, оголошений в харківському органі „Комуніст“, ч. з 12. січня 1922, який наказує українським властям уважати мешканців Галичини горожанами краю рідного від Польщі.

Щоби Росія і Україна та Польща могли забезпечити собі взаємно свої границі, треба їй остаточно усталити: а в тій цілі треба вирішити галицьке питання.

Галицькі Українці становлять більшість населення; вони творять найбільше культурно і політично розвинену частину усього українського народу. В Галичині українська культура знайшла захист в часі царського режиму, і звідси то взяла розмах на Схід українська національна сила, причиноючись до основи Української Держави, визнаної тепер навіть Союзом. Тому не можна відмовити Галицьким Українцям сього, що стало дійсністю для їхніх молодших братів: державної самостійності.

Отся розв'язка є необхідною для економічної відбудови Європи; українське населення не може взятися до праці, поки в його груди спрямовані польські криси. Невдоволення 4.000.000 населення, на окраїнах Росії, в країні, яка є перехідною територією, може принести поважні перепони економічної відбудови і стати огнищем важних міжнародних конфліктів. Було би нерозумним доводити до розпуки нарід, якого глибокий патріотизм здіймається на висоту релігійного почування, — замість ужити всі сили для закріплення миру, так крихкого в тій частині Європи.

Галицькі Українці, які причинилися досі до національного розвитку України, вспіють зберегти сей вплив і на будуче. Не треба забувати, що є се в переважній мірі

Українці галицького походження, які поза рамцями офіційної адміністрації беруть під большевицьким режимом чинну участь в національній рухові.

Щоби улекшити діло мира, Галицькі Українці готові погодитися на потрібні жертви. В їхнім проношенню до правительств Антанти, вони пропонують утворення галицької держави вільних народів, в якій усі краєві народности (Українці, хоч в більшості, Поляки і Жиди — як меншості) мали би повну рівноправність, т. зв. всі ті народи брали би участь в правлінню краєм на основі їх чисельного відношення. Той сам погляд прийнято населення жидівське, як се виявляє „Єврейська Трибуна“ з 24. лютого с. р.

Ідея самостійності Галичини знаходить з кожним днем щораз більше прихильників в політичних кругах Франції і Англії. Висловилися за нею французька Ліга прав людини і французьке товариство Союзу Народів, як рівнож англійська Унія Ліги Націй. Удержання мира в Східній Європі вимагає необхідно припинення польських посягань на Схід.

Самостійну галицьку державу можна би оголосити неутралною, як рівнож і відповідаючи їй територіальну полосу аж до Балтика. Тоді всі народи Галичини могли би взятися до спільної праці, і ця країна стала би сильним заборолом мира. Тим чином створено би Швайцарію європейського Сходу. Надіймося, що в той спосіб устане головна причина польсько-російського непорозуміння, забезпечиться остаточно мир в сій частині Європи.

Присилайте постійний податок на вил. нн. ч. 5.000 „Кредитового Союзу Кредитового“ у Львові, Ринок 10.

Справа Східної Галичини.

Заява мін. Скандера.

Італійський міністер для закордонних справ Скандер в розмові із співробітником денника „Дейли Хронікль“ про східно-галицьке питання м. и. заявив:

Економічне значіння Східної Галичини, як краю, що лучить західну і східну Європу, вже частійше підкреслювано. При сьогодиншнім зміннім політичнім положенню у Східній Європі, де Росія вийшла скріплена через договір з Німеччиною, бачить вже й Франція, — яка вважала створення східно-галицької

держави небезпекою для Польщі, — що відбудова східно-галицької держави не була б небезпекою для Польщі. Думаю, що Росія не буде ніколи нападати на самостійну Східну Галичину, а буде її радше усіми силами підпирати“. („Н. В. Табл.“ ч. 117).

Присилайте жертви на будову пам'ятника ІВАНА ФРАНКА до Кредитового Союзу Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вил. нн. 40.000.

ИОГАН ГОТЛІВ ФІХТЕ

46)

Промови до німецького народу.

Переклав М. ЄВШАН.

(Продовження.)

І таким чином виявляється остаточно в своїй повній ясності те, що ми в нашій дотепершній викладі розуміли під Німцями. Властива основа розпізнавання лежить в тім, чи ми віримо в щось абсолютно перше та первісне в самім чоловіці, в свободу, в безконечну можливість поправи, в вічний розвиток нашого роду, або чи ми в те все не віримо і навіть чуємо себе в праві виразно бачити та розуміти, що діється власне щось протигне тому всьому. Всі, що або самі живуть творчим життям та доконують нових діл, або, коли се їм не судилося, бодай рішучо відвертаються від всякої ничтожності та уважно ждуть, чи не захопить їх як-небудь струя первісного життя, або, коли би і сього в них не було, прочувають принайменше свободу і не відносяться до неї з ненавистю та не зі страхом, а люблять її; всі вони є первісними людьми, вони, коли їх уважати за народ, є пранародом, народом як таким, Німцями. Всі, що гоняться з тим, аби бути чимсь другим та безгрунтовим, і такими себе виразно знають та розуміють, є такими на ділі і такими стають щораз більше завдяки тій своїй вірі, вони є причіпкою до життя, яке перед ними або попри них збудилося з власного нахилу, відгомном погаслого вже голосу, відбитим від скали.

вони, к нарід, знаходяться поза пранародом і є для нього чужими та заграничними. Нація, що аж до нинішнього дня називає себе народом як таким, або Німцями, виявила в новім часі бодай дотепер багато первісного та показала силу творчу нового; тепер остаточно та нація буде мати в своїй філософії, що сама в собі стала ясною, зеркалом, в якому вона в ясних поняттях побачить, чим вона досі стала без виразної свідомості завдяки природі і до чого її та природа призначила; і вона знайде заохоту після того ясного розуміння та при помочи вищого та вільного мистецтва, скінчена та ціла, зробить сама себе тим, чим вона повинна бути, відновити зв'язок та замкнути круг. Закон, після якого вона має той круг замкнути вона має перед собою; хто лише вірить в духовість та свободу тої духовості і змагає до вічного розвою тої духовості завдяки свободі, той, де він не був би родженим і якою мовою він не говорив би, є нашого роду, він належить до нас і він приєднається до нас. Хто вірить в застій, занепад та круговий танець або ще й віддає керму світової влади мертвій природі той, де він не родився би, і якою мовою він не говорив би, є не-Німцем та чужим для нас і треба бажати, аби він чим скорше тим ліпше зовсім від нас відлучився.

А тепер при тій нагоді остаточно нехай виявиться виразно на підставі всього вище сказаного про свободу і хто ще має вуха нехай слухає, до чого властиво змагає та філософія, яка добрим правом називається німецькою і в чому вона протигне з поважною та неублажаною строгістю вській заграничній та вірною

Українські справи.

Перед ебсадею ет. престолз в північній Америці.

З наших віденських кругів довідуємося: Кандидатом на становище українського єпископа північної Америки є о. Діонізій Нярадий, тепер український єпископ в Крижівцях (Крижевач) коло Загребу. Ет. Нярадий походить з Бачки в Банаті, куди його батьки прибули з Угорської України. Його номінація була би дуже корисна, бо він зумів би зблизити американських

Угросинів з Галичанами. Досі на нього покладано великі надії, що як майбутній єпископ Угорської України зуміє упорядкувати тамешні церковні справи.

Його наслідником в Хорватії був би апостольський адміністратор в Боснії о. Олекса Базюк, один з найкращих наших священиків, відомий зі своєї діяльності в Калушині і на становищі капеляна для емігрантів у Бремсі.

Український Вільний Університет в Празі.

Український Вільний Університет в Празі, заснований минулого року у Відні а перенесений в осени 1921 р. до Праги, скінчив тут другий семестр своєї діяльності.

Устрій сього університету такий самий, як чеського Керлового університету в Празі.

На разі складається він з двох факультетів: I. факультету філософичного, який складається з відділів: а) історично-філософичного, б) природописно-математичного; II. факультету права і суспільних наук. Виклади відбуваються в саях та інститутах Керлового університету. Українським Вільним Університетом управляє сенат, до якого входять: ректор проф. д-р Олександр Колесса, декан філософ. факультету д-р Ст. Смоль Стецкий, декан юридич. факультету проф. д-р Ст. Дністрянський, продекан філософ. фак. проф. Дм. Антонович і прод. юрид. фак. проф. д-р Вол. Старосольський. Квестором університету є проф. д-р Мих. Лозинський. Звичайним слухачем У. В. У. може бути кожда особа без ріжниць народности і полу, що скінчила повну середню школу. Надзвичайними слухачами можуть бути ті, що покінчили низшу середню школу, ліцей або учительський семінар. Госпітантами можуть бути ті особи, яких приймає декан відповідного факультету.

Університет цей є приватний, але здобув собі значіння і авторитет не тільки серед українських еміграційних кругів але також серед чеського громадянства та чеської влади, особливо у чеських наукових кругів.

З огляду на свою діяльність і на свій осідок в столиці Чехословаччини і свій склад має він всеукраїнське значіння.

Висловом цього значіння є м. и. привіти і заяви признання, які він дістав від широких кругів че-

ського і українського громадянства і наукового світа, а в останніх часах від українських наукових кругів з Києва, Львова і т. д. М. и. У. В. У. дістав привітне письмо від Всеукраїнської Академії Наук в Києві.

Ректор У. В. У. причинився значно до виведення підмоги для української академ. молоді, а в послідньому часі і для Української Академії Наук в Києві. Широки круги чеської суспільности, особливож чеський Карловий університет, а також чеська влада відносяться до У. В. У. дуже прихильно.

Ця культурна поміч, яку дав чеський народ народови українському в тяжку добу його національного життя, відповідає світлим традиціям Шафарика, Гавлічка-Боровського, Палацкокого — і творитиме ясну картину в історії українсько-чеських взаємин.

Всіх слухачів на У. В. У. в семестрі 1921/22 було 702. В цім звичайних слухачів 664, надзвичайних 37. На філософичнім факультеті було 420 (33 жінки), на юрид. 282 (9 жінки).

Державна приналежність слухачів: Чехословаччина — 33, ЗУНР — 513, Велика Україна — 118, Буковина — 28, Кубань 7, Білорусь 2, Росія 1. Народність слухачів: 655 Українців (15 з Прикарпатської України), 15 Чехів, 1 Москаль, 2 Білорусини, 3 Німці, 26 Жидів.

Вписи на літній семестер триватимуть до 6. мая ц. р. Опісля можна вписуватися тільки за дозволом сенату.

На літній семестр оголошено отсі виклади:

Філософичний факультет. Доцент д-р Іван Мірчук: Проблеми етики в історичнім розвою (3 год. тиж.), Питання культури в сучасний момент (1 год. тиж.), Філософичні вправи (продовження, 2 год. тиж.) Проф. Дм. Антонович:

в смерть філософії; а іменно нехай се виявиться зовсім не тому, аби й мертві се розуміли що є неможливим, але тому, аби мертвим труднійше приходилося перекручувати слова тої філософії і робити вид, неначе би вони самі власне менше більше до того самого змагали і в основі думали. Ся німецька філософія підноситься дійсно і завдяки творам своєї думки зовсім не хвалиться лише на підставі неясного прочуття, що так мусить бути, не маючи змоги одначе сього виконати, — вона підноситься до невідкличного „більше ніж вся безконечність“ і лише в тім знаходить правдиве буття. Час і вічність і безконечність бачать, як вони родяться в прові та виді того одного, яке само в собі як таке, є невидимим і яке можна зрозуміти, правдиво зрозуміти лише в тій його невидності. Вже безконечність після тої філософії є сама по собі нічим і не має зовсім дійсного існування; вона є лише засобом при помочи якого те одиноке, що існує і що лише в своїй невидності існує, стає видимим і завдяки якому в крузі образів викликається образ, с'ему і тінь її самої. Все, що далше ще можна бачити в тій безконечності світа образів, є отже нічим нічого, тіною тінні, і лише засобом, завдяки якому проявляється те перше ніщо безконечности та самого часу, а для думки отирається змога летіти до необразового та невидимого буття.

В тім отже одиноко можливим образі безконечности проявляється невидиме лише як вільне та первісне життя бачення або як акт волі розумної істоти і не може зовсім інакше проявитися та бути видимим.

(Продовження буде.)

Історія української козаччини XVI—XVII вв. (4 год. тиж.), Історичні справи (1 год. тиж.), Історія українського мистецтва XVII—XVIII вв. (3 год. тиж.), семінар мистецтва (ознакомлення з пам'ятниками праського мистецтва і реферати по історії мистецтва) (2 год. тиж.)

Проф. д-р Ст. Смалюк-Стоцький: Українська мова в сімі слов'янських мов (продовження, 1 год. тиж.), Історія української літератури і культури XVI— і XVII вв. (2 год. тиж.), семінар української фільмології — читання творів Івана Франка і О. Кобилянської (2 год. тиж.).

Проф. д-р Олександр Колесса: Історія української літератури XIX в. (прод. 2 год. тиж.), Історія української мови (прод. 1 год. тиж.), Семінар української фільмології — Наукові праці і реферати та читання вибраних творів давнього і нового українського письменства (2 год. тиж.).

Лекторка Марія Носкова-Бочковська: Чеська граматика з практичними вправами (2 год. тиж.), Систематичні зразки нової чеської літератури — Читання з поясненнями (2 год. тиж.).

Проф. д-р Агенор Артимович: Порівнююча латинська і грецька граматика I. (4 год. тиж.), Грецькі діалекти II. (1 год. тиж.).

Семінар класичної фільмології — Метричні вправи (2 год. тиж.).

Проф. д-р Іван Горбачевський: Виклади з органічної хемії (4 год. тиж.).

Проф. д-р Ст. Рудницький: Вибрані проблеми географії українських земель (5 год. тиж.).

Доцент Борис Матю-

шенко: Соціальна гігієна і соціальна медицина (3 год. тиж.).

Факультет права і європейних наук. Проф. д-р Ст. Дністрянський: Історія публичного і приватного права (2 год. тиж.).

Доц. Кость Лоський: Інституції римського права II. часть (3 год. тиж.).

Д-р Ростислав Лашенко: Українське право (3 год. тиж.).

Проф. д-р Ст. Дністрянський: Облігаційне право (3 год. тиж.).

Проф. д-р Волод. Старосольський: Політичне право II. часть (3 год. тиж.).

Проф. д-р М. Лозинський: Вибрані питання українського державного права (прод., 1 год. тиж.), Історія української політичної думки в XIX і XX вв. (1 год. тиж.), Огляд міжнародного права (продовження, 2 год. тиж.), Вправи в міжнар. праві (1 год. тиж.).

Доц. Олександр Мицюк: Політична економія (3 год. тиж.).

Проф. Федір Шербина: Загальна і українська статистика (3 год. тиж.), Статистичний семінар (3 год. тиж.).

Вступайте в члени Сокола-Батька

Львів, вул. Руська 20.

від год. 4—8 по пол. — Вписове 50 Мп.,
вкладка 100 Мп. місячно, для молоді 25 Мп.

Конференція в Генуї.

Певний тонс меморіялу для світської делегації.

ПАТ. подає автентичний текст меморіялу, врученого 3. ц. м. на руки російської делегації. Меморіал обіймає поза вступом такі точки:

I. ст. По думці постанов, винесених в Кан, зобов'язується совітський уряд не мішатися ніяк до внутрішніх справ інших держав і вакувати всяку діяльність, що могла би порушити територіальне статус quo других держав.

Совітський уряд поборе кожду спробу революційної пропаганди, на своїй території, яка булаб спрямована проти інших держав, по старастя привертнути своїми впливами мирний стан в Малій Азії та забереже строгу неутральність у всіх воєнних конфліктах.

II. ст. Воєнні довги.

§ 1.) По думці постанов в Кан признає совітський уряд всі воєнні довги та зобов'язання, які заклучив, зглядно загарантував бувший царський уряд, або провізоричні уряди, зглядно він сам. Великодержави — вірителі готові не жадати на разі заплата довгів та належних процентів.

§ 2.) Аліанти не можуть признати жаданих совітами відшкодовань за втрати і шкоди спричинені підчас революції в Росії після війни.

§ 3.) На випадок умов в справі ліквідації або регуляції російських довгів, предложать інтересовані держави своїм парламентам закони, з углядженням фінансової і господарської ситуації в Росії, про знизку сум, що їх має заплатити совітський уряд. Одначе ті розпорядки є звязані із зреченнями з боку совітів тих контр-домагань, про які було змине згадано.

§ 4.) Всі довжні зобов'язання заклучені совітським урядом, або його попередниками, супроти громадян чужих держав або осіб, за які один з урядів обняв гарантію, — будуть так само трактовані, як припатні довги, а саме по думці 4. статті.

§ 5.) Ці рішення не відносяться до кредитових сальдів, що їх одер-

жала давна Росія від банків, що находяться в крзях, яких уряд дав одному з давних російських урядів зачет, а надто не відносяться до зачетів, загарантованих одним з б. російських урядів в часі від 1. серпня 1914 р. до 4. листопада 1917. Те сальдо мусить бути звернені на руки дотичних урядів без преюдици каті до претенсії третих осіб. Гарантії совітського уряду за його воєнні довги будуть пропорціанально обнижені.

III. ст. Всі фінансові домагання інших урядів супроти совітського уряду, з виімком заклучених в згаданих статтях, будуть застереженям всіх спеціальних умов в завішенню аж до договору, що його предбачує ст. II. і III. Те домагання будуть признані винаглими, всеж таки це рішення не торкається домагань в користь громадян інших великодержав, які виходять по причині переведених в Росії трансакцій, або домагань що вийшли із трансакцій їх урядів у других держав.

IV. ст. По думці ліберального принципу, що його признали всі уряди, признає російський уряд свої зобов'язання що до сплачення фінансових зобов'язань, які він, або котрий небудь з його попередників, себто царський російський уряд, принял супроти інших урядів.

V. ст. Совітський уряд зобов'язується признати фінансові зобов'язання всіх совітських властей, подібно як і зобов'язань російських підприємств, які то зобов'язавання були загарантовані супроти громадян чужих держав, виключивши одначе випадки, в яких в хвилі заклучення умови, території, на яких находяться власники або підприємства, не були під контролею пізнішого уряду, або царського уряду.

VI. ст. Сплачення дві. Совітський уряд зобов'язується протягом 12 місяців від дня важности цього статуту заклучити з представниками чужих власників довжних скриптів, які совітський уряд, або його попередники признали зглядно загарантували договір, що має на цілі запевнення про початок сплати процентів і уморення

цих зобов'язань. Договір цей обійме відповідне відложення, або полегчення в оплатах, при чому треба узгляднити не тільки фактичне фінансове положення Росії, але також конечність її відбудови. Згаданий договір буде обов'язувати годі, коли признасть загальних власників довжних скриптів, без різниці національности.

В тих випадках, в яких не буде заклучена загальна умова, кожда полекша, признана якийнебудь групі, прислугуватиме всім иншим закордонним властителям. Як що умова передбачена в I. ст. не буде заклучена, зобов'язуються совіти признати рішення мирової комісії мішаного суду. Складатися-ме цей суд з члена, іменованого совітами, члена, вибраного закордонними власниками довжних скриптів і з двох членів та президента, іменованих Найвищим Трибуналом Зєдинених Держав, або замість того останнього Радою Союзу Народів, або президентом надзвичайного Мирового Трибуналу в Ризи. Ця комісія буде рїшати про всі спірні питання, що торкаються знизки відсотків, або способу сплати капіталів, або й відсотків з углядженням фінансового й економічного положення Росії. Зарядження, передбачені в тій статті відносяться до фінансових зобов'язань, згаданих в 5. статті.

VII. ст. В цілі попертя заграничної економічної діяльности в Росії і уможливлення прийти Росії з допомогою, означеною у вступі, та щоби поперти відбудову краю, приймає совітський уряд такі постанови що до приватної власности без преюдици для признаних російському урядуви в ухвалах з Кан прав запровадження в нутрі Росії по своїй волі такого устрою економічної власности й уряду, який видається йому найкращим, російський уряд признає свої зобов'язання, признаючи всім інтересованим зворот, на праву або відшкодовання за втрати або шкоди, понесені через конфіскату й згем (секвестр). Коли давні власники не зможуть увійти в посідання своїх прав, які ім з давна прислугували, мусить ім сов. уряд дати компензату. — Коли давні власники й совіти не зможуть порозумітися що до роду й висоти відшкодовання, тоді давні власники мають право відкликатися до мішаного мирового суду. Як що суд одобрить компензату, пропонувану сов. урядом, — мусять її признати давні власники. Як що й в такім разі не дійде до порозуміння між інтересованими власниками, одержить давний власник своє добро під такими самими умовами свободного ужитковання, які прислугували йому передше. Як що мішаний роземний суд сконстатує, що перенесення права власности даного маестку є неможливе, і що мусить бути даме відшкодовання, то висоту його — як дійде до згоди — означить той мировий мішаний суд і вона мусить бути заразже сплачена.

Що скажуть совіта?

"Арб. Цайтунг" доносить з Генуї: Відповідь на меморіал дасть Росія певно при кінці тижня. Французські круги припускають, що ця відповідь буде того рода, що в найліпшим разі конференція буде відрошена. Французька делегація не вірить, щоби совіти дали позитивну відповідь. До часу приходу відповіді не буде ніяких засідань конференції.

Кореспондент "Пгі Парієн" довідуется, що російська делегація не повзяла ще ніякого рішення в справі меморіялу. Соіти — по його думці — приймуть більшу частину меморіялу, запротестують лиш проти деяких точок. Делегати Росії не криють свого розчаровання з приводу змісту меморіялу, жалуючи, що ні одна держава не виявила готовости уділити Росії кредиту і що меморіал не говорить ніщо про признання совітів. — Делегати

совітів заявили, що підстави їх відповіді готові, викінчують лиш зредоговання.

Франція вперта.

З Парижа доносять: Рада міністрів постановила стояти далі на дотеперішнім становищі відносно меморіялу й солідаризуватися з Бельгією. Рада міністрів дозволила Барту підписати евентуально гарантійний мировий договір, о скільки російські делегати підпишуть його перші.

Хмельове неперозуміння між Англією й Італією.

Кольпортовані англійською пресою поголоски про мнимий італійсько-турецький договір, викликали в італійській пресі оживлену дискусію. В звязку з тими поголосками відбув мін. Скандер з Л. Джорджем 2-годинну конференцію, якої вислід мав бути додатний. Ці поголоски, по думці Італійців, пускає преса для зволочення приязних італійсько-англійських взаємин.

"Нафтовий" договір почасті правдивий.

Д-р Бойль, заступник голєндерського нафтового тресту заявив, що в справі аренди нафтових теренів Баку переговорював справді ще перед двома місяцями з Красіном; але їх розмова не видала бажаних результатів. Поголоски про той договір дали Франції й Бельгії причину до непідписання меморіялу.

Польський делегат вїхав уже в Генуї.

Голова польської делегації для фінансових справ Венявскі вїхав з Генуї, бо фінансова комісія мала закінчити вже свої праці. (ПАТ.)

Нове становище чехо-словацької делегації.

З Генуї доносять, що Бенеш взяв участь в нарадах французько-бельгійської й італійської делегації в звязку з підготовкою гарантійного мирового пакту та відношення до російської справи. Чеська делегація мала зайняти в тих обох справах відмінне від дотеперішого становище.

Л. Джордж в червні "не має часу".

Коли Баррєре передав Л. Джорджу донесення Поанкарє, що які небудь рішення в справі відшкодовань можуть запасті аж по 31. маю, Л. Джордж відповів: "В червні я не маю часу".

Л. Джордж балакає з Німеччиною.

Дня 4. маю відбув Л. Джордж конференцію з д-ром Віртом і Ратенау-ом у своїй віллі Альберті.

НОВА ШКОЛА.

Отварається нова українська школа. ОО. Місіонарчина св. Ізбавител (Редemptориста) основують її на Збівських. на узбіррю премо Львова, в новітій поостовій будівлі, серед великого принального городу.

Це буде місіонарська школа. Прийматиметься унів, що здали вступний іспит до першої класи гімна., і не мають більше як 13 літ. Відповідно до будучої місіонарської праці, мусять не бути молодці доброго здоров'я і під кожним зглядом правдині.

Наука буде подаватися в сем'ї Інституті, власними силами. Пивя наук обіймає й вивчення чужих мов.

Удержання за оплатою, так провіантитами, як і грїшима після личної умови зі Зарядом Інституту.

І при кінці кожного шкільного року будуть публичні іспити.

Початок року I. вересня цього року. Зголошуватися треба чим скорше лично до Заряду Інституту.

От де нова школа, — для будучи місіонарств. Іх вижилає широка нива, спрарєна Божого слова. На нїх чекає просторай для, що сягає від Кавказу по Сян, а обіймає і шлий великий Схід! Жинва великі, робітників мало!

Христ яє-кі родичі! На Вас звертає свої очи св. Церков; до Вас витягають руки мїліони народу, що криче: Посвятїть свого сина для великого діла! Хай стане з нього Христовий Апостол! Це отвирєється для нього будучина, що перетриває в ки!

Заряд Інституту СС. Редemptористів 1293 1-2 Збівська ц. Знесінє.

В справі виставки українського плястичного мистецтва у Львові.

Здавалося, що шляхотний порив кілька десяти артистів плястиків, яких умови сучасного моменту зігнали з цілої майже України на львівський ґрунт, порив в напрямі як найкращого використання цієї нагоди для добра рідної культури, зустрінеться коли не з ентузіазмом, то бодай з дійсним розумінням з боку тих, які в першу чергу покликані до піддержування усіх культурних об'яв без виімку. Силами артистів-плястиків обох Україн зорганізовано у Львові „Гурток діячів українського мистецтва“, який свідомий своїх сил поклав собі цілий ряд завдань з яких в першому ряді поставлено мистецьку виставку а на випадок її корисних результатів — оснування у Львові мистецької студії, яка згодом стала би першою на галицькому ґрунті українською Академією плястичних мистецтв.

До виставки приступлено з запалом і упрямістю, гідними великої справи. Цілий ряд приватних людей та інституцій виявив охоту матеріально піддержати задуманого діла. Тут і там отворено секретаріатові гуртка далекоюсяжний кредит, конечний для організації людей, з яких більшість позбавлена найпримітивніших життєвих засобів. Усе йшло як слід. До участі в виставці зголосилося понад со рок українських малярів, різьбарів і архітектів, надіслано або заповіджено сотки експонатів. Та речинець вистав-

ки, означений зразу на 1. квітня ц. р. почав пересовуватися чимраз то далі, а нині стоїть справа так, що виставка не зможе бути відкрита скорше, аніж на прикінці ма.я. Одиною причиною проволочки недостача помещення для виставки...

Головний Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка, до якого звернувся секретаріат з просьбою о уділення свого музейного льокалю, одиногокого у Львові пригожого для тої ціли передав справу „Музейній Комісії“, від якої залежить справа вдаті чи невдаті першого з намічених „Гуртком“ замислів. До сього часу не повзяла комісія ніяких здецидованих рішень, мимо того, що справа вимагає негайного позитивного рішення.

Зорганізовані в „Гуртку“ українські артисти-плястики сподіються, що Наукове Товариство ім. Шевченка піде на зустріч їхнім зусиллям.
М. Голубець.

ВЕСНЯНІ ВЕЧЕРНИЦІ

на дохід Українських інвалідів відбудуться в суботу 13. мая ц. р. у великій залі Народного Дому. — 1-4 Початок о год. 8. веч.

Фрагменти лихоліття.

Отже в С. Галичині вишкочив стан (стверджує це польське міністерство внутрішніх справ.)

Prezydium Dyrekcji policji we Lwowie. L. 1942/22. pr.

We Lwowie, 4. maja 1922.

Do Pana Michała Strutyńskiego we Lwowie Rynek 1. 10.

Міністерство справ внутрішніх рескриптом з дня 8. kwietnia 1922 Nr. B. C. 597. nie uwzględniło rekursu Pana jako odpowiedzialnego redaktora dziennika „Ukrainський Wistnyk“ i utrzymało в mocy decyzję wydziału Prezydzjalnego Województwa we Lwowie z dnia 4. listopada 1921 L. 2644/W. pr. zstwierdzającą орзеченіе Dyrekcji policji we Lwowie z 27. września 1921. L. 3797 pr. którym zawieszono wydawnictwo czasopisma „Ukrainський Wistnyk“ ponieważ 1) в моментіe zawieszеніа czasopisma „Ukrainський Wistnyk“ więc prawnie obowiązuwał stan wyjątkowy на підставіe ust. z dnia 5 maja 1869 r. (D. U. N. 66) wprowadzony в Małopolsce dnia 25. lipca 1914 r. rozporządzeniem Rady Ministrów (D.

U. P. austr. Nr. 158), 2) zarządzenie zawieszеніа czas. „Ukrainський Wistnyk“ opiera się на § 7 lit. a. ustawy z dnia 5. maja 1869 r. dz. p. r. Nr. 66. a więc nie może być uważane за rządzenie samowolne władz адміністрacyjnych, 3) artykuły umieszczone в „Ukrainський Wistnyku“, ze względu на tendencję i treść uniemożliwiają współzycie pokojowe między społeczeństwem polskim а українським, 4) „Ukrainський Wistnyk“ przez dobór wiadomości i artykułów utrudniał władzy państwowej sprawowanie czynności urzędowych.

O tem Pana zмяdaniām в myśli рескрипту Województwa Lwowskiego z dnia 26. kwietnia 1922. L. 9154/22.

1/2. Dyrektor Policji Reinlender.

Присилайте складки на пресо-вий фонд на нм. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, Ринок 10.

РІЖНІ ВІСТИ.

Югославія проти ноти Чічеріна.

Югославянська делегація вислала до Чічеріна лист з протестом проти висланої ним до Де Факти ноти, в якій він закидає всяким державам а м. и. і Югославії гнет національних меншостей. Письмо покликують на постанову з Кан, яка заборонює на ген. конференції мішатися у внутрішні справи держав. Письмо підчеркує єдність югославянських народів та збиває твердження Чічеріна, начеби Югославія заключила з Вранглем умову проти совітської України. Врешті заявляє, що Югославія береже строго нейтральність супроти Росії.

Папа за загальним помір'ям.

Папа в письмі до державного секретаря Гаспарі висказав своє бажання, щоби у світі, чимчернено

правдивий мир із загальним замиренням, а не тільки припиненням ворожих кроків. „Тільки привернення нормального стану — сказано там — принесе усім побідникам і побідженим, в першій мірі бідній людності Східної Європи велике щастя. Відповідно до обіймаючої весь світ місії любови ближнього, яку поручив нам Спаситель, присягаємо знову всі злучитися з християнською любовію і взаїмним виробуванням і працювати для загального добра, що вкінці приноситиме кождому народови щораз то вищі і тривішій користі“.

В тім письмі папа одобрих також вповні британсько-італійську політику, що змагає до замирення європейських народів. („Н. Фр. Пр.“)

Справа Горішнього Шлезьна.

Дня 4. ц. м. відбудеться в Опельні

засідання міжсоюзної комісії під проводом ген. Ле Ронда при участі заступника Німеччини — Екгардта і Польщі — Сейди. Ле Ронд передав їм проєкт рішення, на основі якого комісія має передати Німеччині і Польщі признані їм області. В цім проєкті міститься також плян евакуації союзних військ, вступлення німецьких і польських військ та обняття влади німецькими і польськими урядниками. Чергове засідання комісії в п'ятницю 12. мая. Міжтим радитимуть німецькі й польські знатоки над проєктом та над зголошенням евентуальних бажань.

Франція і Бельгія.

Французька преса похвалює рішення французького уряду в справі вдержання єдності з Бельгією, з якою лучить Францію солідарність інтересів і моральні звязки, скріплені становищем Бельгії в серпні 1914 р.

Поанкаре і інші французькі державні мужі ствердили, що Франція мусить стояти при боці народу, який в 1914. р. перший станув рамя об рамя при Франції.

Подужання Леніна.

Радіо з Москви подає, що стан здоровля Леніна так поліпшився,

що він може вже брати участь у всіх державних чинностях.

Американські війська в Надренії.

З Вашингтону доносять, що союзні держави звернулися до Зєднених Держав з проханням, щоби американські війська залишилися в Надренії до дня 31. мая ц. р. в цілі зазначення одностайного фронту.

В звязку з цим державний секретар для військових справ заявив, що на це прохання союзних держав, як також і Німеччини два кур'єри американських військ, що перебувають в Кобленції, продовжать там свій побут бодай о місяць.

Америка редукує воєнну флоту.

Американська рада маринарки в справі воєнних кораблів, що підпадають під рішення вашінгтонської конференції поставила внесок, щоби кораблі, які находяться в доках, продано. Плаваючі вже, а невикінчені кораблі затоплено підчас вправ у стрільняню. Викінчені воєнні кораблі перебудовано на матерні для літаків.

При вшні адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

ТЕЛЕГРАМИ.

Барту виїхав до Генуї.

Париж. (Авас.) Сьогодні о г. 11:40 виїхав Барту до Генуї.

Справа визнання сов. Росії.

Відень. (ПАТ.) „Н. Ф. Пр.“ доносить з Генуї: Французька делегація звідомила міністра загр. спр., що Л. Джордж і Скапнер рішені визнати сов. Росію де юре.

Конференція американського амбасадера зі Скапнером.

Генуа. (ПАТ.) Скапнер відбув конференцію з амбасадором Зєд. Держав, в котрій висловив вдоволення з дотеперішного перебігу генуєнської конференції. Американський амбасадор просив поінформувати його, коли прийдуть на дневний порядок економічні справи.

Генуа. (ПАТ.) ВКБ. В тутешніх політичних кругах приписують велике значіння переговорам, які відбулися між Скапнером і ам. амбасадором в Римі Уошборном-Чайлдом. Амбасадор цікавиться працями конференції і висловив бажання, щоби його поінформувати про всі економічні переговори, які можуть також зацікавити Америку. Просив також, щоби італійське правительство пояснило мінимий договір Італії з Ангорою та переговори в цій справі, які навязали російські фінансисти з нафтовими фінансистами. Представники американського нафтового промислу мали вчера прийти до Генуї.

Конференція Скломунта з Л. Джорджем.

Генуа. (ПАТ.) Мін. Скірмунт мав нині передп. майже півтора год. розмову з Л. Джорджем, в котрій обговорювано загальне положення на генуєнській конференції та найважніші питання, перед котрими находиться тепер конференція. Порухено також питання східних границь, щодо котрого сконстатовано, що полагода цієї справи належить до союзних держав і до Польщі, а не до генуєнської конференції. Л. Джордж узнав потребу скорой її полагоди і зарозом запевнив, що не робитиме ніщо в цій справі без попереднього порозуміння зі Скірмунтом.

Стріча Скломунта з Чічеріном.

Генуа. (ПАТ.) Вчера в пол. відбулася стріча мін. Скірмунта з Чічеріном. В розмові порушено теперішнє положення, витворене між Польшею і Росією. Слід догадуватися, що наслідком цієї розмови послідує деяке влекшіння і злагідненнє полагоджєння.

Конференція Вірта з Л. Джорджем.

Берлін. (ПАТ.) ВКБ. „Льокальца“ доносить з англійського жерела в Генуї, що Л. Джордж у своїй вчерашній розмові з канц. Віртом старався наклонити його, щоби відложив свій виїзд до Берліна і приобіцяв йому, що по повороті Барту відбудеться конференція між Барту, Л. Джорджем, Ратенавом і Віртом.

З концертної сали.

Концерти українського національного хору в Берліні.

Відновлений український національний хор під управою О. Кошиця розпочав концерти в Берліні. Перший концерт на Великдень згромадив повну сально публіки, переважно німецької, яка в великим захопленням витала хор і його талановитого діригента. Другий концерт пройшов теж з великим успіхом. Останній концерт відбувся 27. квітня ц. р.

Хор має протягом літа концертувати по різних містах Німеччини, а потім має виїхати до Англії й Америки. („У. Спр.“)

Два концерти Жид. Муз. Тов.

Жидівське Музичне Товариство виступило в квітні з двома концертами: дня 9. квітня з концертом хоральним і 30. квітня з симфонічним. З правдивим вдоволенням приходить ся мені заявити, що гадні успі-

хи, які осягнув в помірно короткій часі жидівський хор, який вже сього дня представляє собою поважний музичний чинник у Львові. Особливо по останній його продукції слідно не тільки систематичну, але й доцільну працю. Хоч голоси, яко такі, не визначаються якоюсь особливую красою і силою звуку, то все таки у виконанню поодиноких творів видно, що діригент здає собі добре справу з того, що з цим хором може зробити і у динамічнім виконанню поступив доволі економічно, завдяки чому від пр-мо до її моїстнує потрібна пропорціональність, навіть тоді, коли хор того правдивого її властиво не дає. Також нерівності поодиноких голосів хору (особливо басів і альтів), які я за примітив в попередних продукціях, зникають доволі скоро.

Програма складалася з пісень: синагогальних, народних і палестинських, переважно на мішаний хор (кілька народних пісень виконав муж. хор) і одної сольової продукції, все в значній часті вкладав са-

мого дїрґента І. Файвішіса. В обробітках народних пісень пізнати і здоровий змісл гармонічний і зручність у впровадженню хоральних ефектів, хоч ціуе їх питомо собі примітивність, яка через незмінену гармонічну фізіономію викликає у повтореннях певну монотонію. За те палестинські пісні, особливо дві перші, подумані глибше й роблять неперечне вражіння. Концерт урґнородила сольова продукція п. М. Драйкурса, котрий гарним голосом відспівав дві пісні.

На III тїм з черги симфонічним концерті повторено увертуру Вебера до „Оберона“, виведено останню симфонію Дворжака е moll і суїту „Шегерезада“ Римського Корсакова. Основною програмою була по моїй думці симфонія Дворжака, відома з заголовку „З нового світа“. Цю симфонію, яка повстала в часі побуту Дворжака в Америці, ціуе в мотиві і ритміці, по часті і у формі певного рода егзотичність. Особливо ритмічна сторона вимагає у виконанню не тільки великої прецизности, але й гнучкости, як напр. в Скерцо, де 3-тактовий зложений 3/4 мотив зразу виступає з гісно слідующею імітацією вже в другім такті, а описля, як се часто у Дворжака, на тлі 2/4 ходу контрапунктичної лінії. Сій задачі не вповні могла відповісти спроможність оркестри.

Вище згадана „Шегерезада“ Корсакова не була в силі зробити на мені глибшого вражіння. Можливо, що по вислуханню будь що будь егзотичної симфонії Дворжака — егзотика „Шегерезади“, хоча инша, але за те більш плитка, а при тїм розволікла і замотана, мучила мене, помімо питомих Римському Корсакову власностей інструменталі і кольористики. Темпа були місцями надто повільні.

Все таки я далекий від того, щоби мої загальні замітки з концерту розумів хтось як критикования в відемнім значінню. Надто добре знаю, на які перепони наражене подібного рода праця навіть в тих містах, де оркестральній музиці все йде на руку, як напр. в Празі, або у Відні, щоби не здавати собі справи і не оцінити з повним признанням значіння тих симфонічних концертів для піднесення музичної культури у Львові.

Василь Барвінський.

Видавництво „Червона Калина“

приступає до видання „Великого Календаря Червоної Калини“ на рік 1923. В тїй цілі просить усіх, кому лежить на серці закріплення традиції визвольних бов Українського Народу, щоби прислали спомани, оповідання, вірші та научні статті з цього обсягу.

- Намічений план Календаря:
 - I. часть: Галичина від І. падоліста 1918 до переходу за Збруч.
 - II. часть: На Київ.
 - III. часть: Переходи УГА до Денікіна, Сольшевиків і Петлюри.
 - IV. часть: Табори.
 - V. часть: Научні статті.
- Крім цього в Календарі будуть поміщені при місяцях героїства УГА. Кожда частина повинна постаратися, щоби її славні діла не пропали марно.
- Матеріали (знімки, рисунки, вісні і т. д.) присилати найдальше до 30. червня ц. р. Приняті матеріали будуть ремуеровані, неприяті на жадання автора відіслані.
- Матеріали слати на адресу: Осип Навроцький, Львів, Марка 20. — Редакція В-ва „Черв. Калина“. 1246 2-2

НОВИНКИ.

— Порядки на залізницях. Дня 8. квітня ц. р. кондуктор, перевірюючи карти їзди в особовім поїзді на шляху Коломия Станіславів — побрав від Василя Волошина з Ворони п. Товмач на перестанку в Вороні 400 (чотиріста) мп. „кари“, мовляв за те, що пасажир виказався картою їзди з Коломиї до Отинії, а не до Ворони, куди то карт їзди — з огляду на цілковитий брак ріжниць в ціні — в Коломиї не видають. Перестанок Ворона віддалений від стації Отинія заледви кілька км. Характеристичне те, що цей панок-кондуктор мимо до-

магань названого пасажира не видав йому жадної посвідки на поїздні гроші. Може би станиславівська Дирекція залізниць зарядила дотично того кондуктора, що належить?

— Преміція Уваїнія в Загребі. Спинул Олесь з Валяви (Буковина) промувався на університеті в Загребі на доктора прав.

— Нині в театрі прем'єра „Надія“, соціална драма Гаєрманса. У виставі беруть участь: Бенцаль, Блавацький, Борисоглібська, Голіцинська, Гірняк, Загаров, Іскорка, Козак-Вірленська, Крушельницький, Мойсейовичева, Рубчаківна, Сенютонич, Стадник, Ясень-Славенко. В неділю вечером романтична оперета Ф. Легара „Циганська любов“.

— В Перемішши дає театр „Бесіди“ дві вистави, в середу 10. мая „Циганська любов“, романтична оперета Ф. Легара і в четвер 11. мая „Галька“ опера С. Монюшка.

— Хто може їхати до Америки? Їхати до Америки можуть тепер: жінки до мужів, діти до родичів. Коли вони набули вже право американського горожанства, то хлопці літ до 18 а дівчата до 21, реемігранти, вертаючі до Америки перед улливом 6 місяців від хвилі їх останнього виїзду з Америки. Слуги маючі офіційальну умову зі службодавцем — горожанином Америки, люде, ідучі до Зединених Держав на певний означений час, як туристи або купці, — люде вільного звання: святики, лікарі, техніки, адвокати, публіцисти і т. п. Коли докажуть, що їх заангажовано на посаду до Америки. Крім цього можуть їхати (на рахунок російського контігенту) російські та українські емігранти: жінки, наречені, діти, родичі понад 55 літ до крвних, які вже є американськими горожанами або мають право ними бути (через військову службу в Америці). Їхати можуть і дальші крвні як сестри, браття і т. п., але вони мусять передше внести просьбу до Департаменту Еміґр. в Америці, який в деяких случаях полагає їх прихильно. Але і всі вичислені емігранти — навіть найблищі крвні мусять мати від крвного з Америки т. зв. „affidavit“ (зазив), без якого конзуль не дасть ніякої візи. Цей розпорядок важний лише до 1. липня б. р.

— В справі старої церкви в Журавцях, пов. Рава руська. В числі 54. „Гром. Вістника“ з 28. квітня ц. р. появилася нотатка, в якій порушено справу старої церкви в селі Журавцях, пов. Рава руська. Ця нотатка відбігає в деяких місцях від правди, а саме: Заходи, щоб розібрати отсю деревляну церкву, а з одержаного матеріалу побудувати парохіяльні будинки поробив ще покійний о. Іван Гізевський. Під час війни справа ся спинилася на мертвій точці і шойно з прибуттям о. Лопатяка порушено цю справу самими селянами. О. Лопатяк покищо інформувався тільки, о скільки і які перешкоди стояли би при евентуальнім розібранню отсього памятника, чого найліпшим доказом є це, що о. Лопатяк навіть не відносився в сій справі ще до Консистерії. Відносно самого розібрання, церква так дальше стояти не може, бо через зруйнований дах тече. На її консервання треба тисячі, а грошей тимчасом ні звідки взяти. — Володимир Хронович. — Містимо радо це пояснення з тим, що коли церква має справді памяткову вартість, то належить її радше поправити, а матеріал на будинки роздобути з иншого жерела.

— З мерального розкладу. Віцестароста Радомска Рудольф Гавке застав при ревізії в комнаті одного готелю одну жінку, яка вибралася сюди зі знаним радомським промисловцем К. на — хвилі любови. Віцестароста казав арештувати віроломну й відпровадити до — свого помешкання, де далі продовжав „моральну ревізію“. Промисловець К. старався добути до мешкання віцестарости, але той загро-

зив йому револьвером. К. доніс про це поліції і пан віцестароста опинився в фурдигарні. А зрадженний муж не знає тепер, хто властиво з тих двох звів йому жінку.

— Епідемія на „аташе“. Мечислав Бохенек, еміграційний аташе польських посольств в Парижі позбавився в ночі з 29. на 30. квітня життя на Елізейських полях. — Аташе чілійського посольства в Парижі Гразурді стрілив до себе з револьверу в правий виск. Стан його здоровля дуже поважний. (Пат).

— Катастрофа літаків. Крім катастрофи під Люблином, де був розторошений польський літак і згнули два летуни, розбилися в останніх днях ще два польські літаки — з польської фабрики. Один впав по дорозі з Королівства до Львова, а другий з Кракова до Львова. Пасажири обох віднесли тяжкі рани. Літаки знищені.

— В справі урядовця „Союза Українських приватних урядників Галичини“ п. Сергія Волнянського. Оголошується, що по замітці в часописі „Громадський Вістник“ ч. 55 про виключення т. Сергія Волнянського з членів філії українського товариства запомогти емігрантам з України, підписана президія союзу попросила у той філії всіх документів справи, документи ті на засіданню дня 4. ц. м. розглянула, та однодушно винесла отсю постанову: „З огляду на те, що товаришові Сергієви Волнянському не закидувано учинків, мотивом яких булаб користолоубна нечесність чи то грубий інстинкт або инших учинків, які могли мати вплив на зміну службового відношення т. Волнянського до нашої Організації — нема причини пропонувати покарання названого урядовця Радюю Союзу“. Заявляємо ще, що т. Сергій Волнянський є урядовцем Союзу від дня 16. мая 1921 року і виповняв досі свої обовязки вдовольняючо. — За Президію Головної Ради „Союза Українських Приватних Урядників Галичини“: Василь Цмайло-Кульчицький, голова. — А. Гаврилко, писар.

П. Т. Письменинів, які маючі у себе півсти, оповідання чи спомини з часів Визвольної Війни, просять порозумітися в справі видання їх Видавництво „Червона Калина“. — Адреса В-ва: Осип Навроцький, Львів, Марка 2. 1246а) 1-2

ВЕЛИКІ... ВЕСНЯНІ... ВЕЧЕРНИЦІ

відбудуться заходом „Союза Українців“ і Тов. допомоги емігрантам з Великої України

в суботу, дня 6. мая 1922 у великій салі „Народного Дому“.

Стрій звичайний. — Музика сальонова. — Буфет у власному заряді. — Вступ за запрошеннями, котрі можна одержати в салі „Української Бесіди“ в днях 5. і 6. мая від год. 5-7 попол.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редактор! В числі 52 Вашої поважаної часописі в замітці „Заходи Вишваного“, поданій за Русспретом, я вчитав, що „спіробітники Вишваного Богун і Полетика ідуць до Румунії“.

З приводу сього прошу Вас мені не відмовити помістити в „Громадському Вістнику“ моє спростовання, а саме:

Я до спіробітників п. Вишваного не належу і навіть попередньої участі в його діяльності не приймаю. М. Богун.

Рух в українських Товариствах.

Замарстинівська читальня „Просвіти“. Замарстинів — це перелмістя Львова було досі досить занедбане з народньо-просвітнього огляду. Завдяки рухливим і енергійним одиницям просвітне життя на сьому передмістїю поплило в останніх часах широким руслом, чого найкращим доказом є розвій місцевої читальні „Просвіти“.

Відновлено засновану ще 1911 р. каплицю в домівці читальні при вул. Львівській ч. 56, сплачено довг, що тяжив на самій домівці, а тепер відновлено головн заходом голови читальні п. Карася Олексі, п. Кучми Дмитра та при співпраці цілого виділу, весь домок та уладжено більшу комнату па товаришської сходини. Тепер приступають до прибудовання ще одної хати, що була би також сценою, потрібною на представлення та концерти аматорського та співочого гуртка, що тепер береться з повним запалом до підготовлення цілого ряду вистав і концертів.

Така розбудова дому потягає за собою величезні кошти. А тут вже й найбільша жертвенність самих членів Замарстинівців не вистарчить. Поможімо тим, що тої помочи тепер чи не найбільше потребують. Не доведім нашою байдужністю до сего, щоби запал до праці тих, що до тепер в більші часті були для нас страченими, не остиг під тягаром недовборів. Кожда, хочби найменша лепта буде для них і для народньої справи великою помочю. Не лишім Замарстинівців на вплив польських костелів, соколів і читальн Т. S. L. і т. п. Поможім стати їм твердою ногою на власній землі.

Жертви в грошах приймає філія „Просвіти“ ім. Т. Шевченка, вул. Руська ч. 18, I. п, до рук секр. п. Янева.

ЖЕРТВИ

Рідна Школа.

На „Рідну Школу“ з Америки прислали: Гр. Марія Хандога, Марія Малевич й Христина Ягелло, члени Тов-а „Жіночий Труд“ в Пітсбургу 80 ам. доларів яко коляду, Алексій Козак 25 дол. 50 цент. яко збірку від Українців з громади Міннеаполіс, Мінесота, Осип Мельник, Нью-Кестль 4.000 мп. о. Іван Велигорський Гренвіль 20 ам. дол. „Українська Музика“ Сант Льюї“ 50 дол. Комітет „Борцям за независиму Україну“ в Чикаго 30 дол. Українське Жіноче Тов. „Зоря“ в Дітроїд Міш. 47 дол., гом. В. А. Войціховський Тернопіль, Канада 2 кан. дол. з заявою, що зобовязується давати постійно що місяця 50 цент. на „Рідну Школу“ в Старім Краю, даючи сям гарний примір всім Українцям (кам) в Америці до наслідування. — Всім Високоповажаним Жертводавцям складаємо щиро-сердечно подяку і просимо о ласкаву дальшу память. — Головна Управа У. П. Т. X 1-1

ЮРІЙ ВАСИЛЮК ОМЕРШТАЙН

полковник генерального штабу У. Н. Р.

бувший начальник II. дивізії С. С. убитий невідомим злочинцем в таборі інтернованих членів Української Армії в Шипорні.

(Від Ред.: Подаючи цю несподівану, трагічну відомість, принесемо в найблизчих днях близче освітленне загадочної трагедії).

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСНИК

Рецензії і замітки.

Podpułk. Józef Sopotnicki: KAM PANJA POLSKO-UKRAIN KA Lwów 1921.

Не маючи претензій до написання рецензії, цієї книжочки з фахового військового становища хотів би я все таки бодай короткою заміткою звернути на неї увагу наших читачів, а це головню тому, що вона хоча написана людиною з протилежного табору, є розмірно доволі об'єктивна, о скільки взагалі польський автор може бути об'єктивним пишучи про нас, а ще і учасник польсько-українських боїв. Тож прочитання її допоможе нам витворити собі образ і осуд дев'ятимісячних наших визвольних змагань, тим більше, що в нас нема доси твору, який би подавав бодай приблизно повний образ тих наших перших від віків воєнних змагань для обнови державної самостійности нашої тіснішої вітчизни. Ще і з сего погляду ця книжка гідна уваги, що хоча її автор нерівномірно розділює світла і тіні підносячи з правила все корисне для польської сторони, а некорисне для української, то не міг він закрити властивих причин польської перемоги. Він справді говорить, що наша начальна команда не доросла до своєї задачі, що польський жовнір перевищував інтелекцією і ідейністю українського, та все таки мусить признати, що се була нерівна боротьба, бо по однім бої стояв весь польський нарід, по другим лише частина нашого, та мимо цього остаточну перемогу польській стороні дала доперва вишня поміч в людях і передівсім в воєнним матеріалі, а українська армія мусіла відступити за Збруч головню ізза цілковитої нестачі муніції і технічних середників, конечних для ведення новітньої війни.

Побажати треба, щоби хтось з наших фаховців і учасників війни подав критичні замітки про цю книжку, а ще більше, щоби дав нам основний образ героїських змагань нашої армії. — Д. К.

Дві прем'єри.

Елисей Карпенко: "МОМОТ НІР", трагедія на 5 дій.

Сп. Черкасенко: "ЖАРТ ЖИТТЯ", комедія на 3 дії.

Коли драматург хоче подати либше значіння конфлікту, який бере в основу свого твору, коли хоче поставити його у зв'язок з трагедією осередовища своїх героїв, так без символу годі йому обійтися. Однак, як каже Пшибишевський, символ мусить вилонитися з чоловіка, бо тільки таким чином набирає він життєвої і співдіяльної сили, а не навпаки — чоловік з символу.

А саме так — на жаль — ставить справу молодий український драматург Елисей Карпенко в своїй трагедії "Момот Нір". І це є слабкою стороною його твору: в жилах героїв "Момота Ніра" за мало крові живих людей.

Герої трагедії Карпенка — втілення думок автора, радше ходячі абстракти, як символи.

Любов, особисте щастя — і патріотизм, кохання — і Рідний Край — проблема, яку розв'язує автор "Момота Ніра".

Розв'язує, а не ставить проблему! Консеквенція затирання індивідуальних рисів героїв, побривання ниток з конкретним життям.

Акію переніс автор до Америки. Непаче на те, щоби свої символи охоронити перед хвилею бурливого життя (акція відбувається на передодні вибуху революції на Україні!) Чому саме до Америки завів Карпенко своїх героїв, годі збагнути.

Хто є Момот Нір? В одному місці говорить він про себе: "Через горе, везолу і муки, зором душі

сягати навчивсь я так далеко — як орли з над неба!" Та в 5. діях сього не бачимо.

З натяк-в можна догадуватися, що він брав активну участь в організованню боєвих сил на Україні, що він там популярна особа, що тепер підпомагає з Америки український визвольний рух матеріально. Однак, як формувався цей гордий дух, що він робить в Америці — ми не довідемося на протязі п'ятих дій трагедії.

Вперше стрічаємо Момота Ніра в навечере свята Тараса, коли він усіма фібрами душі очідає приїзду Логини. Приїжджає Логина з України, сповіщає про Криваву Косовицю, яка там лаштується, і про надії, які там покладають на поміч Момота.

Хто вона — Логина? Не менша патріотка від Момота Ніра. Та ближших даних про неї автор не подає.

Не знаємо навіть, яке відношення її до Момота Ніра перед приїздом до Америки.

Одно тільки знаємо: Момот любить Логину. В цій любові скупчується все: і любов до Рідного Краю і спомини минулого і любов до сина і туга за особистим щастям. Символом цієї любови портрет Логини, намальований сином Момота Ніра — Арсеном, святощі батька і сина.

Логина приїжджає до Америки по фонди на поміч Рідному Краєви. В домівці Момота зявляється в товаристві Марка, співак, який противиться відділенню України від Московщини. Де Логина Марка стрінула, що її з ним лучить — не знаємо. Та він в трагедії припадає: Момотові Нірови потрібні гроші для справи визволення, Марко їх має і готов їх дати, однак підтвердою для Момота Ніра умовою: за портрет Логини.

Момот вагається. Цей портрет — зміст життя його і сина. Момент вагання використовує Логина, щоби поставити на пробу любов Момота: захоочує його на зразок Гільди з "Будівничого Сольнеса" Ібзена.

Тут на поміч рішенню Момота висилає автор Діда, символ героїчної традиції українського селянства, який на жертвенник справи кидає одну свою цінність, прадідівський золотий хрест і таким чином дає примір Момотові. Момот продає Маркови портрет.

І замітне: коли після цього зявляється Логина, самовпевнена, що Момот портрету не продасть, що любов до неї побідить Момот, довідавшись, що вона його любить, не має в першій хвилі сили признатися до свого вчинку.

Момот хоче назад здобути портрет. Без нього ж йому жити годі. І, хоча застрілити Марка, вбиває сина. І Логина рішається відібрати портрет. Він жеж — її душа.

Тому віддається Маркови, дістає назад портрет, однак її душа вже зломана і вона поносить консеквенції свого вчинку: стріляється. На вид двох трупів: сина і Логини паде Момот Нір. Кінцева сцена: три символічні трупи. Добродій — олицетворення сумніву — заявляє, що поїде на Україну і там загине, а за вікном народня маса співає гимн Україні і підносить оклики на честь Момота Ніра. — Багато, за багато подає автор своїм глядачам до вірування без відповідного умотиювання. Всеж твір Карпенка замітна річ. Чудовий — взорований на експресіоністичній драмі діяльок, шляхотний патос — зручно степенований, ляпідарність вислову — прикмети трагедії молодого драматурга. В додатку цікаво закрена постать Добродія, подумана як alter ego всіх дієвих осіб, який у відповідних моментах зявляється як рішеннячий чинник. До вчє — автор в кінцевій сцені

ні зовсім непотрібно замазує цю постать, настроюючи її на сентиментальний тон. — Трагедія Карпенка — не легка до віддання на сцені. Тому з тим більшим признанням слід піднести той вклад, який вложив наш театр у виставу твору талановитого письменника. Момот Нір в інтерпретації п. Загарова робить вражіння живої людини. І це заслуга хисту п. Загарова, а не автора. Найвдачішу ролю Добродія віддав з незвичайною вдумчивістю п. Крушельницький. Вже сама його поява викликувала настрої таємничості. Марко п. Стадника — сильна, до деталей продумана креація. Ролю Логини грала п-ї Стадникова. Мимо сього, що це роля не підходяча для її вдачі, доложила всіх сил свого хисту, щоби оживити цю постать. Нічого не можна закинути п. Рубчаківній в ролі Марти — сестри Момота Ніра, Сіатовському в ролі Діда, Блавацькому в ролі Арсена і Скаловубови в епізодичній ролі Зрадника.

У виставі видно старанність артистів і великий педагогічний талант режисера.

Як чергову прем'єру виставив п. Загаров комедію Черкасенка "Жарт життя". Правду кажучи, "Жарт життя" це радше драма, а не комедія. Драма дочок старого діда Білаша, гіпохондрика, понурого деспота. Дочки його, держані в замкнених мурах поміщицької оселі, мріють про королевича, який прийде і визволить їх. Старша — Тося, натура пасивна, покійно піддається волі батька. Наталя, молодша донька Білаша — натура активна, ненавидить батька, готова покористуватись першого нагодою, щоби вирватися поза ненависні мури батьківської оселі.

І нагода трапляється. В дворі зявляється конторщик Заєць, б. провінціональний актор. Він розіграє перед нещасними дівчатами ролю сценічного генія. Наталя рішається з ним втікти з дому. Проходимець числить на це, що дівчина зарве зі собою більшу суму грошей. Показується, що Наталя роздобула тільки 15 карб., отже він покидає її, приготувану вже до утечі. Зявляється батько, якого сповістив про плян втечі глухонімих синів в товаристві двірської служби. І Наталя та Тося підуть таки до монастиря, як уплянував старий Білаш.

Елемент комічний дочіплений до пєси. В розвитку акції не має внутрішньої конечности. На ділі пєса є драматизованим оповіданням.

Це оповідання розложив автор на п'ять картин, до котрих можна доволно додати ще одну-дві.

Всі типи тільки злегка зарисовані. Та п. Черкасенко — гарний знавець сцени: кинув у своїй пєсі кілька з темпераментом написаних епізодів, які ратують його комедію перед провалом.

Наші артисти видобули з пєси Черкасенка все, що з неї добути можна. В першу чергу п. Загаров. В ролі конторщика Заєця викликав кілька сальв сміху. А що саме під час цієї вистави театр стояв під знаком кризи і здавалося, що це останній виступ любимиця української публіки, засипано його цвітами і устроєно йому бурливу овацію.

П. Крушельницький в невеличкій ролі глухонімого дав доказ, що значить талант хочби в найменшій ролі.

І решта артистів, отже: п. Н. Рубчаківна в ролі Тосі, п-ї Голциньська в ролі Наталі, п. Бенцаль в ролі Хацкеля (старого Жидауправителя), п. Блавацький в ролі сина Хацкеля, п. Сенютювич в ролі старого садівника, п. Сіатовський в ролі старого Білаша, п. Ясень-Славенко в ролі старого льо-

ка — станули на висоті свого завдання. М. Струтинський.

Бібліографія.

(Книжки і видання надіслані до редакції).

"БУЯННЯ". В Кам'янці Подільському почав виходити ілюстрований місячник присвячений літературі, мистецтву та публіцистиці п. н. "Буяння". Поодиноким числом в три аркуші друку коштує 5000 карбованців.

"ЛІТЕРАТУРНО - НАУКОВИЙ ВІСНИК". Р. 1922. Май. Книжка I. Зміст: Наші цілі В. Стефанак; Вона — Земля. П. Стах; Жайворон. М. Черемшина; Перші стріли. К. Гриневичева; Параска Гоголь. В. Бобинський; Молитва Індостанця. О. Бабій; На селі. Д. Донцов; Поетка українського рідомента (Леся Українка). Е. Вергарен; Радість. Д-р Тальон; Про ризико. М. Голубець; Юрій Нарбут. Н. Моревас; Ноктюрн. В. Дорошенко; Борці за красу і волю. Devius; Галицька політика совітів. Д. Д.; Ще одна мирового конференція. Бібліографія. Помяник. Стор. 96. 8°. Ціна одного числа 600 Мк. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів вул. Чарнецького ч. 24.

"ПИСЬМО З ПРОСВІТИ" Р. IX. ч. 19—20, Львів 1. мая 1922. Ст. 149—164. Зміст: Свято праці. В. Д. Генуєнська конференція і політика Англії. В. Гнатюк; Українці в Югославії. С. Ш.; Участь "Просвіти" в похороні Івана Кивелюка. М. Лещицький; Дві українські легенди. Дописи. Д-р Е. Лукасевич; Висипна глуханя. По Україні. По світу. Що читати. Від Адміністрації. Вісти з "Просвіти". Жертви. Оголошення.

"СОНЦЕЦВІТ" літературно-мистецький альманах — друкується і небаром вийде. В альманасу приймають участь: М. Ковальський, Ю. Липа, П. Теняков, Б. Лисяницький, Е. Іваненко, Н. Волошка, П. Ковжун, В. Крижанівський, П. Холодний і інші.

Микола Мельник — ПО ТОЙ БІК ГРЕБЛІ — оповідання. Загальна Книгозбірня ч. 16. Коломия 1922. Стор. 96. Зміст: Як легіні відходили. Червоні чаші. Серед шляху. Одної ночі. По той бік греблі. За що? За зраду. Старість. За сонцем. Дві перли. Я йду за Вами! Рана. І стугоніла земля. Хвилини. В останній день. На вигнанні.

"VELIKOMU SLOVENU" (Spomen knjiga pogodom 60. godišnjice smrti T. Sevcenka, izdalo Ruskonarodno Prosvjetno Društvo). — Zagreb 1922. Ст. 80, 89. ("Великому Славянінови". Пропамятна книга з нагоди 60-их роковин смерті Т. Шевченка. Видало Русько-Народне Просвітне Товариство у Керестурі).

"СВІТ ДИТИНИ" ч. 9. Львів, 1. мая 1922. Зміст: Вільшина Остап — Прилинув місяць май; Слава Яремова — Мали герої; Теодор Коваль — Не впадайте!; Василь Софронів — Казка; Вільшина Остап Україна; П. Ш. — Малий декламатор; Зазуля; Антін Ланський — Ст. Руданському; Богданко — В гостину; Дадько Омелько — Пісня про залізного звіря; В. Буш Я. Вільшенко — Качки та жаба; М. Магир — Птичка в неволі; Богданко — Кітка та мишка; Лови на кита; Світло і тів; Соня Веселка — Лялечка в купелі; Вільшина Остап — Буковинський дитині; Марійка Підгірянка — Князь Лябоньць; Стрийська вакац. оселя в Корчині; Ст. Семчук — Лакома миш; Рабіндранат Тагоре — Вдумка; Ребуси, загадки, шараді; Розвязки загадок; Переписка Редакції; Тарасове Свято; Листи від читачів; Виказ жертв стор. 129—144. Ціна 150 мп. Ред. і адм. Львів, Зіморевича ч. 3.

Вже вийшла перша книжка

„Літературно-Наукового Вістника

Ціна одної книжки Мп. 600, з поруч. почт. перес. Мп. 630. — Передплата до кінця вересня 1922. Мп. 3000, до кінця 1922 р. Мп. 4800. Письма й гроші слати на адресу: ВОЛОДИМИР ГНАТЮК, Львів, Чарneckого 24. — В Чехословацькій одній книжка Кч. 13. — Замовляти на адресу: Василь Палів, — Ужгород, Берчені 24.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

В справі дорожничей.

Боротьба з дорожничю, викликаною аномальними відносинами в Польщі, не сходить з денного порядку. Займаються нею круги офіційні, півофіційні і приватні, багато пишеться про неї в пресі, говориться на різних анкетах і комісіях, диктується ціни, карається всяких винуватих і невинуватих, але успіху ніякого. Положення не поправляється, але постійно погіршується. Дорожнеча росте з тижня на тиждень, ба, з дня на день. Всі стогнуть під тягарем невинуватих економічних відносин і стривоженим зором споглядають в непевну, мрачну будучність, питаючись: До чого все те доведе? Чим воно скінчиться?

Шумно заповіджені фінансові реформи і зарядження компетентних чинників завели і зовсім не управильні економічного життя, не усунули хаосу і безладдя, які дуже на руку всякому капіталістичному розбашацтву, що виростало на воєнних ґрунті. Не допоможуть і найновішій спроби боротьби з дорожничю, як от хоч би обіжники міністерства внутрішніх справ, який видано в останнім часі до всіх воєводів. З днешникарського обовязку подаємо зміст того обіжника, що звучить:

Скорий зріст дорожничей середників першої потреби в останніх тижнях приймає тривожні розміри. Тому уряд зарядив на глі мїри, які лише від него залежать, що мають зарадити нестачі товарів та улекшити привіз із заграниці знесенням заборон, обниженням ціл і перевозових тариф на залізницях, а вкінці утрудненням вивозу через видавання відповідних заборон і допильнування границі. Воєводи повинні ужити в тім випадку всіх способів і не легковажити відкликів до людности, а зокрема до урядів граничних громад, щоб енергично спївділали з органами влади в поборюванню спекуляційного скупку артикулів першої потреби.

На нестачу товарів в обороті без сумніву впливає також плянове їх магазинування спекулянтами. Викривання тих складів і потягання винуватих до відповідальности, може також частинно запобігти дорожничей. Староста мають користати зі всіх тих управень,

які дає їм закон про поборювання лихви, особливо приписів арт. 24. Піддержка споживчо-коопераціонного руху веде також до уздоровлення відносин в області заосмотрювання людности, серед якої тепер творяться не-домагання з причини жаднї зиску і спекуляції. Треба також звернути увагу та припильнувати, щоб автономічні чинники спївділали більше інтензивно з комісіями, що провіряють ціни”.

У Львові зібралася недавно на засідання комісія Уряду, що провіряє ціни, і установила такі ціни основні на артикули першої потреби: пшенична мука 340 мп., хліб питльований 180, пшеничний ясний 320 за 1 кг., булка (4 декг.) 16 мп., десерове масло найвисше 2.300, кухонне 1.700, літр молока 90, яйце 26, сир 340 за 1 кг., вепрове м’ясо 600, волове 500, теляче 350, солонина 900, смалець 1.300, ковбаса вуджена 800, краківська і мазурська 1000 мп. за кг.

Не забули й про хліборобські артикули, на які установлено для Львова і повіту такі ціни: за 100 кг. жита у Львові 13.000 мп. (минулого місяця 10.000 мп.), для повіту 11.800 мп. з доставою, деталічно 11.000, пшениці 18.000 мп., (на селі 17.000 і 15.000), вівса 12.000 (12.000 — 11.500), ячменю 11.000 (10.000 і 9.500 мп.) — Краківська каша за 1 кг. 360 (на селі 300), гречана 250 (210), пшоно 210 (160), ячмінна 190, пенак 180 (150), кукурузні крупки 220 (200). — 3 ярини означено ціни: бараболя за 1 кг. 40 мп., капуста 120, морква 45 (на селі 40), петрушка 250, буряк 45 (40), пїльний горох 160 (130), солодкий 180 (140), цибуля 250, часник 280.

Реставрації у Львові поділено на три класи і установлено для них ціни на різні страви, які мають бути вивішені на стїні.

Практика показує, що ціла та робота уряду для боротьби з дорожничю розминається з цілію. Подиктованих цїн, які, до речі кажучи, зовсім не кривдять продуцентів, а часом і перевищують їхні ціни, ніхто не держиться. Продавці, радї, що комісія визнала урядово їх дотепершні переборшенї ціни, підвисшують їх спокійно дальше і кплать собі з публїки, як хто здобудеться на відвагу проти їх здирства протестувати.

Не дивниця, що навіть польські газети називають цілу проти-

дорожничю кампанію оперетковою і стверджують нечувану індоленцію дотичної влади. На торговлях і по skleпах панує простий бандитизм, супроти якого за ал купнів являється безборонним. Поруч консумційних артикулів дорожнюють ціни матерій, шкіри та інших товарів першої потреби. Добре відживлені — як пише одна польська газета — купці і купчихи сидять за лавами своїх крамів і з іронічною усмішкою доносять переляканим консументам про нову підвижку цїн. Гуртова продаж на-ходиться переважно в руках вишколених шайок, що стягають то вар з торгів або пускають з новими цінами. Ні один з них не сидів доси в криміналі, навпаки, вони товчуться вистрєні і розбавлені всюди, розбиваються автомобілями і кплать собі з’сього. Так має виглядати боротьба з дорожничю? Чи останнє розпорядження міністра внутрішніх справ тому зарядить?

Летимо в пропасть, з якої тільки якесь чудо вратувати нас може. С’ан кооперациї в крємїнецькому повіті на Волині.

Невтомна праця Крємїнецького Союзу кооперативів по інстраторському відділу, в області відродження та налагодження кооперативного життя в повіті, протягом останнього часу дала позитивні наслідки.

Порівнюючи стан кооперативних товариств повіту, у вересню м. р. з сучасним їх положенням, бачимо, що їх фізіономія, невіразна ще пів року тому, тепер після докладного зясовання скількості та матеріяльного й організаційного стану зовсім вияснена і дає право сказати, що кооперация в Крємїнецькому повіті розвивається і що поодинокі товариства міцніють.

Так в серпні місяці м. р., по списку кооперативів було в повіті 7, хоч про них не можна було сказати на той час, яке число дійсно існує і веде боляй невелику працю, 87 споживчих товариств, а забор краму ними в Союзі за весь рік виносив — 7.421.225 мп.

З кінцем року, коли інстраторський відділ поповнився новими силами, явилась можливість встановити дійсну скількість незавмерших, живих кооперативів. Та на цьому не можна було зупинитися. Треба було рушити діяльність живих товариств, відродити завмерші. То

була не легка праця інстраторського відділу, особливо коли взяти під увагу підкошений, подїями військового характеру, що часто відбувались на сих теренах, доброту цілого повіту та окремих господарів.

Наслідком тої роботи повсталю 48 живих товариств зї щомісячним прогресивним розвитком, що рахували 4930 членів.

Товариства сї лишень за перших три місяці бїжучого року забрали краму в Союзі на суму 6.036.500 мп., тоб то на таку суму, як в минулому році забрали товариства за рік.

Красномовно про поступовий розвиток товариств говорить забор ними краму за перші три місяці ц. р.

В м. сїчні забор краму т-в в Союзі виносив 1.124.005 мп.

В м. лютім забор краму т-в в Союзі виносив 1.993.600 мп.

В м. березні забор краму т-в в Союзі виносив 2.917.895 мп.

Загальна сума, на яку 24 (решта т-в цих відомостей не надїслала) товариства купили в минулому році краму виносить 26 174.351 мп., а за три місяці ц. р. вона досягає 20 мїліонів мп., а за три місяці ц. р. досягають 40.000.000 мп., що виносить перєсїчно бїльше 500.000 мп. на місяць.

Ограничення привозу і транзїта з Росїї, Білорусї, України, Латвії і Литви.

В „Монїтові Польскім“ оголошено розпорядження, силою якого заборонюється привозу і транзїта через Польщу з меж повисших країв слїдуючих товарів: а) рогатої худоби і інших пережувачих звірят б) продуктів і відпадків сих звірят в) костей всїякого рода, г) соломи і сїна, д) підстїлки під худобу, є) стаєнного навозу, є) всїх уживаних стаєнних знарядів і упряжи, ж) носієних одежей і обуви, призначеної на продаж, з) всїякого рода шмат. Дальше подає розпорядження виказ товарів, які можна привозити до Польщі згідно перевозити через її територію виключно залізницями через стайї Столбці, Здолбуново і Підволочиска: а) конї, безрого живї, призначенї на сїчасову різню як також вєпрове м’ясо, б) дрїб живий і рїзаний, в) солонина сїра, вуджена і солена, г) смалець вєпровий, д) лїї топлений, в бочках, є) овеча вовна, є) шетина щїльно запакована в мїхах, ж) шкіри сушенї, роги, кінці рогів і ратиці, з) набїл.

Пам’ятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертви просять слати до Краєвого Союзу Кредитового у Львові (Ринна ч. 19.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника“.

Що не вишила війна — те може кождої хвилї знищити огонь, тому обезпечайте своє майно на теперішню вартість в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР“ у Львові вул. Руська ч. 20. 1. 1—2

Оголошення

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ в справі вибору відпоручників на Загальні Збори.

Похлюкуючися на попереднє оголошення в сїй справі, подається до прилюдної відомости, що в цілі вибору відпоручників на Загальні Збори „Дністра“ відбувають виборчі збори членів тогож Товариства в поодиноких судових повітах, з ятєм в поодиноких виборчих округах

125) в Бірчи дня 10. мая 1922, в середу, о год. 1. по пол. в читальні „Просвіти“ на приходствї, під проводом п. Івана Ломїцького в цілі вибору 1 відпоручника з суд. пов. Бірча.

126) в Ізювілі новонї Збори дня 8. мая 1922, в понедїлок, о год. 1. по пол., в читальні „Просвіти“, під проводом о. Семена Іванука, в цілі вибору 10 відпоручників з суд. пов. Козова.

127) в Боринї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в салі Товариства „Руська Каса“ під проводом о. Григорїя Мороза, в цілі вибору 8 відпоручників з суд. пов. Борина.

128) в Яблонєві дня 11. мая, в четвєр, о год. 1. по пол., в читальні „Просвіти“, під проводом п. Михайла Котлярчука, в цілі вибору 2 відпоручників з суд. пов. Яблонїя.

129) в Нулиновї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в читальні „Просвіти“, під проводом о. Андрея Круцька, в цілі вибору 47 відпоручників з суд. пов. Куликів.

130) в Крємїновї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в домі п. Івана Решетара, під тогож проводом, в цілі вибору 1 відпоручника з суд. пов. Жмїгород.

131) в Яновї дня 11. мая 1922, в четвєр, о год. 1. по пол., в салі Т-

Руський Народний Дїм“, під проводом п. Михайла Пастушака, в цілі вибору 11 відпоручників з суд. пов. Янів.

132) в Гладїшовї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в домі п. Яко-а Вислюцького, під проводом тогож, в цілі вибору 8 відпоручників з суд. повїтїв Горлиць, Фриштак, Мелєц, Бїч, Ясло, Дукач, Кросно.

133) в Марлиновї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., на приходствї, під проводом о. Юрїя Мендїньського, в цілі вибору 1 відпоручника з суд. пов. Буківсько.

134) в Бучачи повонї Збори дня 11. мая 1922, в четвєр, о год. 1. по пол., в салі Тома „Праця“, під проводом п. Антопа Рогзїньського, в цілі вибору 18 відпоручників з суд. пов. Бучач.

135) в Підбузинї дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в салі „Господарсько-спож. Спїлки Крамїня“, під проводом п. Василя Процика, в цілі вибору 4 відпоручників з суд. пов. Підбуж.

136) в Залїзцях дня 14. мая 1922, в недїлю, о год. 5. по пол., в салі Тома „Народний Дїм“, під проводом о. Володїмїра Сїлевковича, в цілі вибору 2 відпоручників з суд. пов. Залїзці.

ДИРЕКЦІЯ „ДНІСТЕР“

ОПО ВІСТЕНІ.

Народний театр Тома „Українська Бєсїда“ у Львові, під артистичним проводом Олександра Загарова. Салї Тома ім. М. Лєсенка, вул. Шашкевича ч. 5.

Субота, 6. мая: „НАДІЯ“, соціалїна драма на 4 дії Г. Гаєрмана. Недїля, 7. мая: попол ВЕРХОВИНСЦІ, народня драма зї співами і танцями в 6 відслонях І. Корженєвського, вечєрєм „ЦИГАНСЬКА ЛЮБОВ“, романтична оперета на 3 дії Ф. Легара.

Бїлети продає ранїше „Народна Торговля“, а в день вистави від год. 10 до 12 перед пол. і від год. 2 попол. каса театру. „Мїщанське Брацтво“ у Львові вул. Руська 3, 1. пригадає своїм членам, що в недїлю, дня 7. мая ц. р. о год. 11 перед полуднем в великій салї „Народного Дому“ у Львові при вул. Рутївського, відбудєся Спїльне Свєчанє для членів і прошених гостей. Хто не одєжав ше заперєшення звольтї зголосити по такє в годинах урядових ще дня від год. 9. рано до 8. вечерєм з вїтком полудня. — ВІДІЛ. 1191 1—2

Замїсць повїдомєнь про своє вїкчання, яке відбулоє 30. IV. 1922, у Львові в калїці СС. Васїлянок, складають

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, має новини:

Копая Добль: 1) Знак чотирох, 2) Пес Баскервілів, Е. Габоріо: Тасмійський Підпомагач, М. Старк: Незвичайний злодій.

Степан і Оріса з Застирців Шах 10.000 мп. за фонд виховання дітей бл. п. голови „Просвіти“ Івана Кивелюка.

Заходом Пожарничої Секції „Сокола Батька“ у Львові відбудеться в дніх від 9—14 мая ц. р. курс пожарництва, на котрім будеться викладати практично і теоретично науку пожарництва та поміч лікарську, з слідующею програмю: **Часть теоретична:** 1) Організація і взірче ведення пожарной сторожі — реф. Іван Ігнат. 2) Руханка пожарництва — проф. Степан Гайдучок. 3) Ратунок в часі пожежі — реф. Л. Огоновський. 4) Лікарська поміч — Д-р Кашубинський. **Часть практична:** 1) Орудвання сикавкою, драбинами, гаками і водою. 2) Відділ санітарний. 3) Відділ водний, 4) Знаки і сигнали. — Курс провадитиметься о год. 4—7 по полудни в домівці „Соко-

ла“ при вул. Руській ч. 20. Оплата за курс 300 мп. — Зголошуватися в домівці С. Б. при ул. Руській ч. 20 від год. 4—7 по пол. — Старшина „С. Б.“ 1265 2—2

Дрібні оголошення.

СОЮЗ Українських інвалідів, кооператива з обм. пор. у Львові пошукує майстра ортопедиста до робітні протез, майстра шевського і прикравача, кравця-майстра, шапкара. Зголошення з документами в українськїм домі інвалідів, Львів, вул. св. Софії 25, або вул. Руська ч. 3, П. між 10—2 г. XXI 3—3

ТУРБИНА „Клорра“ горизонтальна 25 HP комплектна, оказійно на продаж. Відомість з чешности Ринок ч. 10. Союз кредитовий. 1287 2-3

ПОТРІБНА учителька до хлопчика з П. кл. і д'вчинки III кл., що занялася бихатою. Подрібні услія слати: Гр.кат. Уряд парохіяльний Холоїв. 1284 2—2

5.000 Мп.!

за будову дому „Рідна Школа“ в Станиславові зломилі дальше по 5.000 мп. і кличуть:

Дудрович Юрко кличе: 1) Левицького Степана в Підгайдах, 2) Качмарчика Любомира в Коломиї, 3) д-ра Романа Слюзара в Підгайдах. Проскурницький Анатоль кличе: 1) Лушпийського в Живці, 2) Стахурського Маріяна в Ропчиці. Безпалко Михайло кличе: 1) о. Володимира Короля в Бітккові, 2) Шуля Антона в Надвірній. Дутка Володимир кличе: 1) Кицилевського Ярослава в Стрию, 2) д-ра Гвоздецького лікаря, в Лепиці дол., 3) о. Дудровича Омеляна в Яблониці, 4) Дудровича Евгена в Бурштині, 5) Ковалю Генрика у Львові. о. Дурделла Григорій кличе: 1) о. Константина Балицького в Молодотві, 2) о. Микола Луцького в Серадинцях. Д-р О. Ріпецький кличе: 1) о. Степана Онишкевича в Купневичах, 2) Михайла Воробця в Казуші. Левицький Юліян (не викликає нікого). о. Добрянський Адриан

кличе: 1) Сивля Семена в Бузачі, 2) Виняра Василя в Бузачі. Рударський Володимир кличе: 1) Л. Королі в Бітккові, 2) І. Грубського в Бітккові. Жарський Евген кличе: 1) Жуковського Петра в Богородчанях, 2) о. Романа Лободича в Галичі. о. Яськів Іван кличе: 1) о. Микола Кумзновського в Німшині, 2) Якубача Евстаха в Угринові дог. Гричишин Іван кличе: 1) Торончукву Анастасію в Коссові, 2) Птушевського Володимира в Чорткові. Купчинський Степан кличе: 1) д-ра В. Чорнека в Солотвині, 2) о. Василя Гринця в Солотвині, 3) Гришака Маріяна в Солотвині, 4) Миколаха Івана в Солотвині, 5) Зятка Осипа в Солотвині, 6) Лушка Василя в Солотвині. 1207

НОТАР

ВАСИЛЬ ДЯКІВ

урядує від 11. мая 1922 року в Немирові. 1-2

Видавництва

про руханку, змаг, пожарництво і т. п.

ВПОРЯД 400 Мп. ПОЖАРНИЦТВО 150 Мп. ВПРАВИ РУЧНИКАМИ, ТОПРІЦЯМИ і п. по 50 Мп. СУРМОВИ СИГНАЛИ 60 Мп. КОПАНИЙ МЯЧ 400 Мп. 18 МЯЧЕВИХ ГОР 200 Мп. ПІСНІ до походу і вправ 60 Мп. ПІЛАСТ 200 Мп. ПІЛАСТОВІ ГРИ і ЗАБАВИ 200 Мп. ПОЩІЛКА 40 Мп. У СОКОЛА-БАТЬКА 50 Мп. КАЛЕНДАР ВІСТИИ З ЗАПОРОЖА на рік 1914 (опр. в пол.) 500 мп.

ПАМ'ЯТКА ПРО БАТЬКА НАШОГО Т. ШЕВЧЕНКА 150 Мп. ПЕРШИЙ МІХ СМІХУ 150 Мп. 17 РОДІВ ПЕРЕПИСНИХ ЛИСТКІВ по 10 і 20 Мп.

продає Товариство „СОКІЛ-БАТЬКО“ --- ЛЬВІВ, вул. Руська ч. 20.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра ШИМОНА РАПАПОРТА
Львів, вул. Синстуська 17.

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже приступній ціні. П. П. Пациєнтів з провінції 1236 полагоджуться сейчас. 5—10

ПРИСЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ПОЗІР ЧОРТКІВЩИНА!

Дня 22. мая 1922. о 1. год. по пол. в будинку української гімн в Чорткові звичайні загальні збори Філії Тов. „Просвіта“ в Чорткові в полученню з анкетою відпоручиць всіх бувших і в дновлених читалень в повіті. Прибувайте численно!

ЗА ВИДІЛ:
Яскулян Теодор Велигопський Іван голова 1282 1—2 секретар.

ШТКИ

вс. рода, дошиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої робітні сукно і білля, де працює ціое 27 сил

ЖІНОЧА СПІЛКА „ТРУД“ — ЛЬВІВ, — ПРОМИСЛОВА „ТРУД“ РИНОК Ч. 39. XV 5—20

Пора! Молочарські спілки

Старі обновляти, нові основувати

По вказівки і зваряди належить звертатися до Кр. Союзу Молочарського 875 В СТРИУ. 9—10

САЛЬОН МОД

О. ВЕРЕЖНИЦЬКА
Львів, вул. Пенарська 47.

Поручає готові капелюхи в найновіших фасонах. Приймає всякого рода перерібки. Замовлення з провінції виконує точно 1182 і в якнайкоротшім часі. 4—4

Перша українська фабрика цукорків і помадок

„ФОРТУНА“

виробляє кільканайцять родів першої якості цукорків. Проситись усіх Українців, усі крамниці, спілки, кооперативи тільки у фабриці „ФОРТУНА“ замовляти. Пам'ятаймо усі, що сила народу лежить у економічній силі. Адреса фабрики: „ФОРТУНА“

ПЕРЕМИШЛЬ, вул. Гродська 13. 1257 4—2

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

виставляють від суботи 6. мая тільки три дні т. е. до 8. ц. м. включно Велику американську драму з тасмійчої царини загадочних проблемів на 6 дії п. а.

„Виправа до Нумідії“ V. серія сензаційного американського архитвору

„Індійський кинжал“.

СТЕНОГРАФІЯ

проф. ОЛЕКСАНДРА ПАМЕЙНА

допускається накладом Українського Педагог. Товариства і появляється в продажі в другій половині мая Головний склад в КНИГАРНІ У. П. Т. --- Львів, вул. Руська ч. 3.

ПОЧТОВІ МАРКИ ДЛЯ ФІЛЯТЕЛІСТІВ (на провінцію не вислаю) Найдешевше жерело. Кароліна Гавранек, Склад паперу, Львів, вул. Рутівська о ч. 10. 1213 4—10

XVIII. Загальні Збори

Рейтвого Товариства Кредитового стов. зар. з обм. пор. у Львові відбудуться дня 25. мая 1922 р. о г. 12 ій в полудне в локалі Тов-а, Ринок ч. 10 з отсїма денним порядком: 1) Отворення Зборів і відчитання протоколу з попередніх Зборів. 2) Звіт Управи і Контролі за рік 1921 та уділення абсолюторії. 3) Розділ зиску. 4) Вибір членів Ради на місце амьосозаних та вибір Комісії ревізійної і 5) Блески і запити. — НАДЗІРНА РАДА. 1262 3—3

КОНЦЕРТ

на дохід українських інвалідів при ласкавій участі хорів БОЯНА і БАНДУРИСТА та Вр. П. П. Крушельницької, Козак-Парохонківної, Сохоської і Москвичева відбудеться в понеділок 8 мая ц. р. в салі Українського Театру у Львові о год. 7-30 вечером. Білети в ціні по 1000, 700 і 500 мп. набувати в пополудневих годинах в книгарні Наук. Т-ва ім. Шевченка, а в день концерту при касі. XXI 1—1

Ширіть наш часопис!

Гумові і цератові ПЛАЩІ КЕРНЕР Львів, вул. Трибунальська 6.

Нововідкритий магазин **А. БРАУНА** вулиця Рутівського 1.

Повідомляє отсїм П. Т. відборців, що вже надійшли на теперішній сезон мариньети, воаліки, батистти, зєфіри як таном англ. полотна у всіх іраснах Поручає таном найвибагливіші ірасві і заграничні матеріали на мужеські 1259 убрання, костюми і жіночі плащу. Добіркий вибір! Ціни конк урєнційні!